

УДК 373.5.016:54

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.80.1.5>

С. Ю. Гунбіна

методист вищої категорії
Харківського республіканського ліцею-інтернату спортивного профілю

О. Г. Марченко

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри соціології та психології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕТОДИСТА НАВЧАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ЗАКЛАДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ОСВІТИ СПОРТИВНОГО ПРОФІЛЮ

Статтю присвячено проблемі професійного вдосконалення методиста навчальної частини закладу спеціалізованої освіти спортивного профілю. Обґрунтовано доцільність компетентнісного підходу як такого, що об'єднує вивчення когнітивного (знання), операційного (уміння), аксіологічного (ціннісні настанови), персонального (особистісні якості) складників педагогічної діяльності викладача. Усебічному зростанню компетентності викладача сприяє методист, до переліку обов'язків якого входять виявлення, узагальнення та поширення досвіду кращих учителів і шкіл, формування професійно-педагогічної культури педагогів, продукування нових педагогічних ідей. З позицій компетентнісного підходу професійна компетентність методиста охарактеризована як особистісно-фаховий інтегративний конструкт, який гарантує вирішення професійних проблем у менеджерсько-організаційному, предметно-методичному, дослідницько-продуктивному, оцінювально-прогностичному напрямках. Зроблено припущення про те, що основи професійної компетентності закладаються у процесі навчання в педагогічних закладах вищої освіти та вдосконалюються під час виконання професійних обов'язків методиста навчальної частини закладу спеціалізованої освіти спортивного профілю. Визначені специфічні умови навчання в закладі спеціалізованої освіти спортивного профілю полягають у поєднанні базової та повної загальної середньої освіти; виховної, навчально-тренувальної та спортивної діяльності; забезпеченні медичного супроводу навчально-тренувальної та спортивної роботи; можливостей для цілодобового перебування вихованців у закладі. Дієвими засобами вдосконалення професійної компетентності методиста навчальної частини закладу спеціалізованої освіти спортивного профілю визначено психолого-педагогічне та предметне-викладацьке вдосконалення, підвищення кваліфікації через організацію роботи за предметною підготовкою, практичну допомогу вчителям з удосконалення професійної майстерності, розроблення та апробацію новітніх педагогічних ідей через організацію експериментальної роботи, використання у власній педагогічній діяльності елементів новизни, розроблення програмно-методичного забезпечення освітнього процесу.

Ключові слова: методист, методична робота, спеціалізована освіта, спортивний профіль, специфічні умови навчання.

Постановка проблеми. Концептуальними засадами теорії та практики сучасної освіти в Україні та світі є демократизація, гуманітаризація, диверсифікація, інформатизація, екологізація. Остання, зокрема, стосується створення умов для саморозвитку суб'єктів освітнього процесу, гуманізації їхньої рольової та міжособистісної взаємодії. Як слушно зазначає О. Мандражи, оскільки професійні знання, отримані у вищих навчальних закладах, уже не можуть задовольнити потреби спеціалістів упродовж усього життя, то актуальним стає питання про постійне вдосконалення своєї майстерності у процесі професійної діяльності [8].

Визначаючи вимоги до педагога, що забезпечують його готовність до професійної діяльності, психолого-педагогічна наука прагне об'єднати

їх у більш узагальнені властивості, такі як педагогічна майстерність, техніка, мистецтво, кваліфікація. На наш погляд, найбільш повно характеризує здатність педагога вирішувати типові та нестандартні професійні завдання така інтегративна властивість, як професійна компетентність. Компетентного педагога відрізняє теоретична та практична готовність до здійснення професійно-педагогічної діяльності як сфери духовного провадження, що характеризується глибоким поглинанням до предметних, етичних, гуманістичних, гуманітарних аспектів учительської праці, здатність ефективно вирішувати педагогічні проблеми, можливі конфліктні ситуації. Усебічному зростанню компетентності кожного викладача сприяє методист, перелік обов'язків інтегрує виявлення, узагальнення та поширення досвіду

кращих учителів і шкіл, формування професійно-педагогічної культури педагогів, продукування нових педагогічних ідей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд літератури свідчить про те, що бракує наукових праць, у яких розкриваються мета, завдання, принципи, зміст, форми, способи діяльності методиста, оскільки увага науковців прикута головним чином до організації методичної роботи в загальноосвітніх закладах. Так, в «Енциклопедії освіти» методичну роботу охарактеризовано як цілісну, засновану на досягненнях науки, освітніх інноваціях, конкретному аналізі стану освітнього процесу систему діагностичної, пошукової, аналітичної, інформаційної, організаційної діяльності та заходів, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу, розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу чи окремого вчителя [1, с. 497]. О. Мандражи акцентує увагу на тому, що методична робота спрямована на всебічне зростання компетентності кожного викладача. Динамічний характер методичної роботи забезпечує її можливість до вдосконалення [8].

Системотворюючим чинником методичної роботи є її цілі, джерелами формування яких є соціальне замовлення суспільства, регіональні та місцеві інтереси, тенденції в самій освітній установі. Зауважимо, що на цілепокладання та зміст методичної роботи впливають професійні запити вчителів, їхні потреби, мотиви, прагнення, особистісні якості. Так, проведене серед педагогічних працівників опитування засвідчило, що до основних цілей методичної роботи 63% вчителів віднесли предметне та наукове забезпечення педагогічної діяльності, для 78% респондентів значущою є доброзичлива атмосфера в закладі освіти, 46% опитаних педагогів висловили побажання, щоб методична робота мала особистісно орієнтований характер, а саме урахування рівня підготовки та індивідуальних інтересів учителів (81%), спрямування на розвиток і саморозвиток (79%), радісна праця, віра в успіх, у свої сили (75%), мотивація (73%), ресурсозбереження, що не припускає перевантаження учасників освітнього процесу (69%), взаємообумовленість усіх ланок методичної роботи з творчими пошуками окремих учителів і всього колективу (64%), партисипативність, взаємне збагачення та спільна творчість, урегулювання вертикальних (рольових, за субординацією) та особливо горизонтальних (неформальних, міжособистісних) зв'язків між учасниками методичної роботи (63%), недирижуваний, рекомендаційний, консультативний, адресований характер, адаптивність (56%). Наведені відомості свідчать про значимість і важливість кожного суб'єкта освітньої діяльності, особливо методиста, коло обов'язків якого значно ширше, ніж методична робота. Проте у педагогічній теорії

та практиці бракує наукових праць, які присвячені дослідженню багатогранної діяльності методиста.

Мета статті полягає у презентації теоретичних і практичних аспектів нашого дослідження щодо вдосконалення професійної компетентності методиста закладу спеціалізованої освіти спортивного профілю (ЗОС СП).

Мета статті може бути реалізована в завданнях щодо визначення цільових орієнтирів, принципів, змісту, форм і методів організації, контролю та самоконтролю діяльності методиста ЗОС СП, у якій вдосконалюється його професійна компетентність.

Виклад основного матеріалу. За «Психолого-педагогічним словником» [11, с. 415], методист – це досвідчений спеціаліст у галузі методики викладання певної навчальної дисципліни. Методистом називається також працівник методичного закладу.

Спираючись на аналіз практики методичної роботи, інструктивно-методичну документацію, професійні потреби вчителів, можемо виокремити такі аспекти діяльності методиста загальноосвітнього закладу:

- світоглядна та методологічна підготовка;
- загальна дидактична підготовка;
- володіння хоча б окремими методиками викладання навчальних предметів;
- виховна підготовка;
- психолого-фізіологічна підготовка;
- етична підготовка;
- загальнокультурна підготовка;
- політехнічна підготовка.

З огляду на аналіз психолого-педагогічної літератури та наслідки проведених співбесід з учителями та адміністрацією ЗСО СП необхідно до зазначених напрямів діяльності методиста додати створення сприятливих умов щодо організації праці вчителів та заходів щодо її стимулювання, які спрямовані на розвиток особистісних здібностей і якостей учителів, їх співробітництва, надання можливостей для прояву ініціативи, самовираження, самореалізації.

Зазначені напрями діяльності методиста обов'язково мають перебувати у взаємозв'язку, взаємному доповненні, збалансованому розвитку та реалізуються в таких функціональних обов'язках:

- вивчення стану викладання того чи іншого навчального предмета;
- виявлення, узагальнення, поширення досвіду кращих учителів і шкіл;
- організація методичної роботи з учителями;
- надання методичної допомоги вчителям у проведенні навчально-виховної роботи.

Зрозуміло, що діяльність методиста ЗОС СП розгортається у специфічних умовах, унормованих керівними документами в галузі освіти, охорони

здоров'я, фізичної культури і спорту, насамперед Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про фізичну культуру і спорт», «Про захист персональних даних», іншими законами України, Указами Президента, Положенням про заклад спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 73, за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту, іншими актами законодавства, рішеннями та розпорядженнями адміністрації [2–7; 10]. Так, у Законі України «Про освіту» зазначено, що «спортивна освіта передбачає засвоєння освітньої програми з відповідного виду спорту задля набуття комплексу професійних компетентностей у галузі фізичної культури і спорту, формування та розвитку індивідуальних здібностей особи, поглибленого оволодіння спеціалізацією у вибраному виді спорту та здобувається одночасно із середньою, професійною (професійно-технічною), фаховою передвищою чи вищою освітою <...> Освітні програми з відповідного виду спорту розробляються всеукраїнськими федераціями з видів спорту та затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту» [3].

Як зазначено у статутах ЗСО СП, зокрема [12], подібний заклад освіти «забезпечує відбір та спортивну підготовку обдарованих дітей, перш за все із сімей соціально незахищених категорій, створення умов для розвитку їх індивідуальних здібностей задля поглибленого оволодіння спеціалізацією у вибраному виді спорту, досягнення спортивних результатів. Поєднує спортивну підготовку із здобуттям повної загальної середньої освіти».

Сформульовані цільові орієнтири визначають низку таких завдань провадження діяльності у ЗСО СП:

- забезпечення реалізації права громадян, перш за все із сімей, які потребують соціальної підтримки та допомоги, на доступність та безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, підготовленої до професійного самовизначення;
- пошук, відбір спортивно обдарованих дітей і молоді;
- забезпечення, організація та проведення інтенсивного та високоефективного навчально-тренувального процесу, забезпечення участі учнів у спортивних змаганнях різного рівня;
- створення учням сприятливих умов для поєднання інтенсивного та високоефективного

навчально-тренувального процесу та спортивної роботи з навчанням, відпочинком, відновленням сил і енергії тощо;

- запровадження системи безперервної та ступеневої освіти;
- оновлення змісту роботи, розроблення та апробація нових педагогічних технологій, методів і форм навчання.

Зазначене актуалізує зміст освітньої діяльності у ЗСО СП, який полягає в поєднанні базової та повної загальної середньої освіти, виховної, навчально-тренувальної та спортивної діяльності, медичного супроводу навчально-тренувальної та спортивної роботи; створенні умов для цілодобового перебування вихованців у закладі.

Суб'єктами освітньої діяльності у ЗСО СП є навчальна та навчально-спортивна, медична, господарська частини, методичні об'єднання, педагогічна рада; класи, спортивні відділення (секції), бібліотека, соціально-психологічна служба; інші підрозділи, необхідні для забезпечення діяльності закладу; здобувачі освіти. Особливості умов навчання у ЗСО СП полягають у тому, що здобувачі спортивної освіти «безоплатно забезпечуються місцями у гуртожитках, харчуванням, табельною парадною та спортивною формами, спортивним інвентарем та стипендіями згідно із законодавством» [3].

Виходячи з наведеного, ми дійшли висновку про те, що діяльність методиста навчальної частини ЗСО СП об'єднує такі аспекти:

- управлінський (вивчення чинного законодавства та ознайомлення з його положеннями педагогічних працівників і здобувачів освіти, розроблення нормативних актів, стандартів і бланків документів, навчально-методичних матеріалів, консультування співробітників з питань освітньої діяльності, участь у роботі прийомних комісій, видача довідок, підготовка документів про освіту);
- методичний (розроблення навчально-методичних матеріалів, координація та контроль діяльності методичних об'єднань);
- дослідницький (контролювання діяльності педагогів, заохочення їх до інноваційної діяльності, моделювання освітніх програм, аналіз та розв'язування певних проблем);
- експертний (оцінювання ефективності освітніх програм, розроблення оптимального навчального плану, професійне оцінювання якості авторських освітніх програм, навчальних курсів, продукту освітньої діяльності педагогічних працівників і здобувачів освіти тощо).

Відповідно до означеного змісту діяльності, на нашу думку, професійна компетентність методиста передбачає сформованість у нього знань, умінь, ціннісних настанов і особистісних якостей, котрі ми об'єднали у такі групи, як когнітивна, операційна, аксіологічна, персональна.

Сформовані складники професійної компетентності забезпечують виконання таких професійних функцій методиста:

- менеджерсько-організаційна;
- предметно-методична;
- дослідницько-продуктивна;
- оцінювально-прогностична.

Докладніше зміст наведених професійно-особистісних конструктів розкрито в табл. 1.

Зрозуміло, що основи зазначених складників професійної компетентності методиста навчальної частини ЗСО СП закладаються під час навчання в педагогічному закладі вищої освіти, проте їх «кристалізація» відбувається у процесі безпосереднього виконання професійних обов'язків.

Так, спираючись на експертну думку, ми можемо стверджувати, що формування когнітивної складової частини професійної компетентності методиста навчальної частини ЗСО СП відбувається завдяки накопиченню та оновленню предметних знань (60%); організації різноманітних форм методичної роботи (55%); набуттю політичних, економічних, юридичних, екологічних,

соціологічних, культурологічних та інших знань (54%); інформуванню про новинки літератури та ознайомленню з ними, наданню додаткової інформації стосовно змісту прогресивних педагогічних новітніх методик, технологій (43%); вивченню й аналізу нових, удосконаленню чинних навчальних планів, навчальних програм, підручників і посібників (39%); координації процесів розроблення навчальних планів і програм, їх узгодженню за суміжними та взаємозумовленими дисциплінами (35%); розробленню авторських та інтегративних навчальних курсів (31%).

Зауважимо, що експертами з визначення актуальних дій виступили педагоги, які працюють у ЗСО СП за основним штатом (67%) та за сумісництвом (33%). Так, з урахуванням рекомендацій експертів та за їхньою участю були забезпечені раціоналізація розкладу уроків і навчально-тренувальних занять; стабільний режим роботи ЗСО СП; методичний день кожному вчителю; можливість для організації самоосвітньої діяльності; впорядкування проведення різноманітних засідань, нарад, чергувань; налаштування діяльності

Таблиця 1

Зміст професійної компетентності (ПК) методиста навчальної частини ЗСО СП

Складники ПК/функції	Менеджерсько-організаційна	Предметно-методична	Дослідницько-продуктивна	Оцінювально-прогностична
Когнітивний (знання)	Специфіка умов навчання, особливості контингенту здобувачів освіти та педагогічних працівників.	Положення основних нормативних документів у галузі освіти, зокрема СО СП, програмно-методичне забезпечення навчального процесу; загально-дидактична та індивідуальна методична підготовка; сучасні освітні технології.	Методологічні основи дослідницької діяльності, творчий підхід.	Основи проведення моніторингових та інших соціально-педагогічних досліджень.
Операційний (уміння)	Встановлення відповідності між організацією навчального та навчально-тренувального процесів цілям розвитку (як власного, так і колег, здобувачів освіти, освітньої установи спортивного профілю).	Виявлення результативних та ефективних педагогічних методів і засобів навчання з урахуванням особливостей умов у ЗСО СП, пояснювальних, дослідних, наукових методів навчання, володіння технічними засобами (комп'ютер, ксерокс, сканер тощо).	Володіння методикою організації та проведення пошукової, дослідно-аналітичної, наукової, дослідно-експериментальної роботи; виявлення труднощів здобувачів освіти та викладачів, з'ясування причин їхньої появи та шляхів подолання.	Аналіз наслідків власної діяльності, виокремлення нових ідей.
Аксіологічний (ціннісні настанови)	Психолого-педагогічні знання щодо мотивації, спрямованості, зацікавленості особистості, захопленості нею справою, зокрема методичною роботою.	Оцінювання власного індивідуального стилю; самовираження; прояв активності, самостійності, узгодженості особистісних цілей з інноваційною діяльністю.	Аналіз власного досвіду, його позитивне сприймання, діагностування інноваційної ідеї з точки зору її новизни, актуальності, своєчасності, продуктивності, життєздатності та конкурентоспроможності.	Реалізація завдань поза межами зовнішнього контролю (розвинутий контроль), готовність змінюватися у процесі праці, упевненість у позитивному результаті.
Персональний (особистісні якості)	Комунікативні якості, відкритість до іншої думки, толерантність, гнучкість, тактовність, витримка, самовладання.	Зацікавленість, педагогічна інтуїція, творче сприйняття педагогічних інновацій і готовність її запровадження.	Спостережливість, наполегливість, наукова рефлексія, терпляче просування до мети.	Аналітичні, прогностичні, конструктивні здібності.

методичних об'єднань; виявлення труднощів у роботі вчителів із подальшою інформаційною допомогою; поповнення каталогу психолого-педагогічної літератури; створення картотеки документів, книжок; створення каталогу журнальних і газетних статей; оформлення виставок новинок літератури, наборок учителів і учнів тощо.

Формування операційної складової частини професійної компетентності методиста передбачає вдосконалення форм і методів управління (60%); наявність стратегії розвитку ЗСО СП (49%); оновлення форм і методів організації освітнього процесу (45%); делегування керівних повноважень методисту (40%); відповідальність за наслідки діяльності (38%); високі показники інтелектуального, творчого і морального розвитку здобувачів освіти (37%).

Зазначене актуалізує такі дії методиста:

- практична допомога вчителям з удосконалення професійної майстерності;
- психолого-педагогічне та предметне-викладацьке вдосконалення;
- вміння аналізувати власну діяльність і діяльність колег;
- підвищення кваліфікації через організацію роботи за предметною підготовкою;
- володіння науково-дослідним апаратом;
- організація з учителями фрагменту заняття, який би найповніше розкривав методологію певного освітнього підходу;
- виокремлення істотних відмінностей певної методики;
- зіставлення власного досвіду з набутих;
- розроблення та апробація новітніх педагогічних ідей через організацію експериментальної роботи у ЗСО СП;
- використання елементів новизни у власній педагогічній діяльності;
- розроблення програмно-методичного забезпечення освітнього процесу.

У процесі виконання професійних функцій відбувається вдосконалення аксіологічної складової частини професійної компетентності завдяки вжиттю заходів, які сприяють підвищенню престижу освітніх цінностей (53%); розширенню орієнтацій у сфері соціальних проблем (48%); забезпеченню соціальної захищеності педагогів і соціальних гарантій їхньої праці (69%).

Останнє забезпечується шляхом створення гарних умов праці методиста, які складаються з матеріальних, технічних, моральних, психологічних компонентів; винагороди за працю, вирішення соціальних проблем і додаткових пільг.

Персональне вдосконалення методиста з урахуванням експертної думки передбачає прагнення до подолання труднощів, сильну волю (оптимізм, рішучість, наполегливість у досягненні мети, готовність змінюватися, долати

невдачі) (70%); організаторські та комунікативні здібності (демократичний стиль управління, конструктивні міжособистісні відносини, особливості характеру, тактовність, витримка, самовладання, вміння організувати самоосвіту та індивідуальну роботу) (65%); прагнення до успіху, самореалізацію (вміння самовираження, активність, самостійність) (65%); креативність (позитивне сприйняття світу, упевненість у своїх силах, душевна щедрість, готовність до включення у творчу діяльність, генерування ідей) (50%); самостійність, саморегуляцію, ініціативність (готовність до прийняття самостійних і відповідальних рішень, швидка та адекватна реакція на несподівані події, інтерес до діяльності, дбання про педагогічну ефективність) (49%); високу загальну та професійну культуру (культурно-естетична розвиненість, здатність до експромту, висока ерудиція, вміння раціонально розподіляти свої зусилля протягом дня, тижня, семестру, навчального року, енергійність, наполегливість, моральні якості, справедливість, чуйність, гуманність, розвинене співчуття, готовність прийти на допомогу, терплячість, принциповість) (48%); експресивно-мовленнєві якості та вміння (зовнішня та внутрішня привабливість, позитивний імідж, вміння образно, красиво, виразно та чітко висловлювати свої думки, вміння заражати оточуючих своїми ідеями та енергією, почуття гумору, самокритичність, самоіронія) (45%).

Зауважимо, що професійна компетентність методиста вдосконалюється як в індивідуальній науково-методичній діяльності (самоосвіта, вивчення документів, рефлексія, аналіз ситуацій, проведення досліджень, публікація їх результатів, творчі звіти, наставництво, розроблення авторських курсів), так і в групових формах методичної роботи (керівництво роботою методичних об'єднань, педагогічної ради, участь у педагогічних читаннях, консилиумах, виставках, іграх, тренінгах, конкурсах, екскурсіях, відвідування відкритих занять, організація гуртків якості, груп взаємодії, педагогічних майстерень, майстер-класів тощо), а також колективній організаційно-педагогічній діяльності (огляд кабінетів, проведення засідань тощо).

Для реалізації особистісної програми розвитку методистів великого значення набуває їхня самоосвіта, яка має бути чітко спланованою та супроводжуватися критичним аналізом надбань і наслідків. Самоосвіта є визнаною формою вдосконалення професійних знань і умінь методиста, в тому числі методичних, дослідницьких, виховних. У програму особистісного розвитку методиста ми рекомендуємо включити розвиток професійної техніки, яка передбачає роботу над своїм іміджем [9].

Отже, складний, змістовний, різнопрофільний характер діяльності методиста навчальної частини ЗСО СП актуалізує питання вдосконалення

його професійної компетентності у процесі виконання функціональних обов'язків, а саме менеджерсько-організаційних, предметно-методичних, дослідницько-продуктивних, оцінювально-прогностичних. З'ясовано, що професійна компетентність методиста є особистісно-фаховим інтегративним конструктом, який поєднує когнітивний, аксіологічний, операційний, персональний складники діяльності з реалізації посадового функціоналу.

До важливих наукових проблем, які потребують подальшого вивчення, належить розкриття особливостей стилю діяльності методиста, а також його впливу на результати навчального та навчально-тренувального процесів у закладі спеціалізованої освіти спортивного профілю.

Список використаної літератури:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Про захист персональних даних : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
3. Про освіту : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Про охорону дитинства : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>.
5. Про повну загальну середню освіту : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
6. Про фізичну культуру і спорт : Закон України. URL: <http://tavr.osv.org.ua/zakon-ukraini-profizichnu-kulturu-i-sport-11-25-16-17-06-2020>.
7. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-h>.
8. Мандражи О. Підготовка вчителів до інноваційної діяльності в системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Київ, 2014. 20 с.
9. Марченко О. Основи педагогічної майстерності. Харків : Основа, 2009. 112 с.
10. Про затвердження Положення про заклад спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 1999 року № 2061. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-%D0%BF#Text>.
11. Психолого-педагогический словарь / сост. Е. Рапацевич. Минск : Современное слово, 2006. 928 с.
12. Статут Харківського республіканського ліцею-інтернату. URL: <https://hrlisp.org.ua/golovna/statut-hrlisp>.

Hunbina S., Marchenko O. Improving the professional competence of the methodologist of the educational department of the specialized sports educational establishment

The article is devoted to the problem of professional development of a methodologist of the educational part of an institution of specialized sports education. The expediency of the competence approach as one that combines the study of cognitive (knowledge), operational (skills), axiological (value guidelines) and personal (personal qualities) components of pedagogical activity of a teacher has been substantiated. A methodologist, whose list of responsibilities includes identifying, generalizing and disseminating the experience of the best teachers and schools, forming professional and pedagogical culture of teachers, and producing new pedagogical ideas, contributes to comprehensive growth of teacher competence. From the standpoint of a competence approach, professional competence of a methodologist is characterized as a personal-professional integrative construct that guarantees a solution of professional problems in managerial-organizational, subject-methodical, research-productive and evaluation-prognostic areas. It has been assumed that the fundamentals of professional competence are laid in the process of studying in pedagogical institutions of higher education and are improved while performing professional duties of a methodologist of the educational part of an institution of specialized sports education. The specific conditions of study in an institution of specialized education of sports profile are a combination of basic and complete general secondary education; educational, training and sports activities; providing medical support of training and sports work; opportunities for round-the-clock stay of pupils in an institution. Effective means of improving professional competence of a methodologist of the educational part of an institution of specialized sports education are psychological and pedagogical and subject-teaching improvement, training through the organization of work on subject training, practical assistance to teachers to improve professional skills, development and testing of new pedagogical ideas through the organization of experimental work, use of elements of novelty in own pedagogical activity, development of program-methodological support of educational process.

Key words: methodologist, methodological work, specialized education, sports profile, specific learning conditions.